

LESMAF

HETPALEIS & *f*ABULEUS ZOO DOEN ZE DE DINGEN

voor iedereen vanaf ZES jaar

OVER DE VOORSTELLING

ZOO doen ze de dingen is een dansvoorstelling die voorbij gaat aan dieren uitbeelden, maar waar iedereen de dieren- en insectenwereld in zal herkennen. In al die pracht en praal, in al die rare vormen en bewegingen wordt een wereld wakker van dieren, mensen en diermensen. Choreograaf Randi De Vlieghe is een veelzijdig danser en theatermaker. Zijn voorstellingen houden het midden tussen zwierig theater en ontwapenende dans. Grappig en ontroerend. Energiek en esthetisch. En dat allemaal tegelijk.

- CHOREOGRAFIE
Randi De Vlieghe
- DANS
Steven Beersmans, Danaé Bosman, Jade Derudder, Miguel Do Vale, Julien Josse, Kayoko Minami, Laurence Roothoof
- CHOREOGRAFISCH ADVIES
Natascha Pire
- MUZIEK
Michiel De Malsche
- SCENOGRAFIE
Jan De Brabander
- LICHTONTWERP
Koen Corbet
- KOSTUUMONTWERP
Maartje Van Bourgogne
- REGIEASSISTANTIE
Kerensa Verhoosel
- GELUIDUITVOERING
Patrick Romain
- DECORUITVOERING/REKWISIETEN
Fati Ben Azouz, Danny Havermans, Marco Santy, Piet Van Deun, Glenn Van Roey (stage), Luk Willekens
- KOSTUUMUITVOERING
Maartje van Bourgogne, Hilde Mertens, Veerle Segers
- TONEELMEESTER
Vicente Simon Y Araixa
- PRODUCTIELEIDING
Raf Peeters, Eléa Zanni
- PRODUCTIE
HETPALEIS & *f*ABULEUS

FRAGMENT INTERVIEW MET CHOREOGRAAF RANDI DE VLEGHE

Waardoor heb je je laten inspireren?

Ik heb me laten inspireren door natuurpatronen die wij evident vinden, maar die eigenlijk een zekere absurditeit in zich dragen. Wat dieren met hun lijf doen is soms waanzinnig. Sommige dieren kunnen er tijdens hun winterslaap voor zorgen dat hun temperatuur naar beneden gaat, terwijl wij dikkere kleren moeten aantrekken om ons te beschermen. Het gedrag van dieren wordt gestuurd vanuit een paar drijfveren: overleving, intimidatie of verleiding. Mensen gaan daar op een heel andere manier mee om. Die vergelijking boeit me.

Wat is het uitgangspunt voor ZOO doen ze de dingen?

Barbara Wyckmans heeft de eerste aanzet voor deze productie gegeven. Een paar jaar geleden zag ze **Gender Blender**, een dansvoorstelling met 14 jongeren en jongvolwassenen die ik bij *f*ABULEUS heb gemaakt, en ze was daar erg enthousiast over. In HETPALEIS was al een hele tijd geen dansvoorstelling voor de Grote zaal meer gemaakt en Barbara wou graag iets doen met het gegeven van de ZOO. Niet alleen omdat vele kinderen gefascineerd zijn door dieren, maar ook omdat Antwerpen er vaak mee geassocieerd wordt. De doelgroep werd vastgelegd op kinderen vanaf 6 jaar. Door de vele nationaliteiten in Antwerpen blijken talige voorstellingen soms frustratie op te roepen bij kinderen omdat ze het Nederlands nog niet altijd machtig zijn. Een woordloze voorstelling kan die barrière wegnemen. *f*ABULEUS werd een logische partner omdat zij veel ervaring hebben met dansvoorstellingen voor kinderen en jongeren en omdat ik in het verleden al meerdere creaties bij hen heb gemaakt.

Ben je bewust bezig met de doelgroep kinderen?

Wanneer je theater of dans voor kinderen maakt, mag je in de eerste plaats geen enkele beperking voelen. Natuurlijk houd je rekening met je doelgroep door de voorstelling

niet te gewelddadig, luid of expliciet seksueel te maken, maar verder moet je alle registers open kunnen trekken. Ik wil de kinderen in de zaal ook niet per se behagen. Dat doen al genoeg andere media. In commerciële producties voor kinderen wordt er gezocht naar de grootste gemene deler die ook het grootste commerciële rendement oplevert. Daar is niets mis mee, maar mij lijkt dat als regisseur een verstikkende parameter voor je werk. Ik zie een kinderpúblik niet anders dan een volwassen públik. Kinderen hebben evenzeer een eigen mening en specifieke smaak. Niet alle kinderen vinden dans fantastisch, en niet alle kinderen hebben hetzelfde gevoel voor humor of esthetiek. Dat is net een uitdaging. Ik wil vooral een prikkelende en intrigerende voorstelling maken die hopelijk weet te boeien, maar die evengoed soms voorbijgaat aan het referentiekader van het públik. En of dat públik dan kinderen of volwassenen zijn, maakt voor mij geen verschil.

ACHTERGRONDKENNIS VOOR DE LEERKRACHT

De Belgische danswereld is niet alleen geweldig divers, maar ook van een hoog niveau en daardoor wereldberoemd. Namen als Anne Teresa De Keersmaeker, Wim Vandekeybus, Alain Platel, Sidi Larbi Cherkaoui, Meg Stuart, Ugo Dehaes, Randi De Vlieghe, Pina Bausch, William Forsythe ... zijn geen onbekenden in binnen- en buitenland. Als je nog nooit een hedendaagse dansvoorstelling hebt gezien, surf dan eens naar www.youtube.com, www.vimeo.com of www.cobra.be, tik één van deze namen in en bekijk een fragment uit een hedendaagse dansvoorstelling.

Hedendaagse dans is vertellen zonder woorden. Om de kinderen hiernaar te leren kijken, laat je hen best zelf dansen zodat ze hun eigen bewegingsmogelijkheden ontdekken. Kinderen komen regelmatig in aanraking met 'dans' via entertainende tv-programma's, films of video-clips en imiteren vaak in een snel tempo pasjes en bewegingen. Elk kind kent wel het fysieke plezier van beweging en weet hoe je een beweging kunt verbinden aan bepaalde muziek. Belangrijk in de volgende dansoefeningen is dat het niet gaat om het aanleren van danspassen. Ter voorbereiding van de voorstelling **ZOO doen ze de dingen** laat je de kinderen hun eigen bewegingstaal ontdekken binnen de grenzen van een bepaalde oefening. Een duidelijke, volledige beschrijving van hoe je aan de slag kunt gaan met dans voor kinderen is het boek **Dance for young children** van Sue Stinson.

Choreograaf Randi De Vlieghe zoekt inspiratie voor **Zoo doen ze de dingen** in films en natuurdocumentaires waarin hij de bewegingen van dieren observeerde. Je kan in de bibliotheek dvd's huren en zo de kinderen een week voor je bezoek aan de voorstelling onderdompelen in de wondere bewegende dierenwereld. Deze interessante achtergrondinformatie nemen ze onbewust mee tijdens hun theaterbezoek en versterkt de verrassing als ze een week later de dansers aan het werk zien.

Om jezelf nog meer in te werken in deze voorstelling is er de blog van dramaturge Kerensa Verhoosel. Zij heeft het hele werkproces stap voor stap gevolgd en hier een weer-slag van gegeven. Je gaat naar www.hetpaleis.be, je klikt op **Zoo doen ze de dingen/HETPALEIS** blogt.

Zie ook **Dans voor kinderen** in bijlage.

HOE BEGIN JE ERAAN IN DE KLAS?

Start met een paar vragen: wie danst er graag? Wie volgt er dansles? Welke dans? (Ballet, jazz, tap)

Wie kan er goed dansen? Wat vind je een leuke beweging? Als er een paar aarzelende handen omhoog gaan, zeg je hen dat iedereen kan dansen! Put uit de bovenstaande informatie om de kinderen op een toegankelijke manier begrip bij te brengen over hedendaagse dans. Overtuig hen ervan dat iedereen zijn eigen bewegingen kan ontdekken. Je kan die bewegingen onthouden en achter elkaar plaatsen, je kan ze herhalen en ze aan anderen laten zien. Dit kan in stilte, op klanken, op ritmische of atonale muziek. Dat ga je proberen met de klas.

DANSOEFENINGEN

Als je intens rond dans en beweging met je kinderen wil werken, weet dan dat je veel meer resultaat boekt als je rekening houdt met volgende randvoorwaarden:

- Werk in een ruim lokaal.
- Kies een lokaal met een schone vloer.
- Zorg dat de kinderen gemakkelijke kleren aan hebben.
- Dans op sokken of op blote voeten.
- Neem je tijd.
- Varieer in je muziekkeuze (dus niet altijd liedjes of nummers met een dwingend ritme) en werk soms ook in stilte.
- Vat het speels op. Verwacht niet meteen resultaat, concentratie is belangrijk.
- Laat de kinderen af en toe naar mekaar kijken, om zich bewust te worden van hoe de andere bewegen en om te wennen aan het 'kijken naar dans'.

Het kan interessant zijn om, indien mogelijk, afspraken te maken met de turnleerkracht. Dan kan je in een grotere ruimte samen werken en dieper ingaan op een aantal oefeningen. Er zijn een paar oefeningen bij waar je het hele schooljaar door plezier aan kunt beleven.

Voel je niet gefrustreerd als je enkel de ruimte van je eigen klas ter beschikking hebt. Ook binnen die beperkte ruimte kan er veel 'dans' ontstaan. Zet alle boekentassen in de gang, schuif stoelen en tafels aan de kant en werk telkens met kleine groepjes, terwijl de rest toekijkt. Kies die oefeningen uit die je ook binnen een kleine ruimte kan uitvoeren. Schenk tijdens de oefeningen aandacht aan ruimtegebruik, focus, interactie met anderen, lichaamsbewustzijn ...

1. Ballonnendisco

Ballonnendisco is een speelse en gemakkelijke oefening om de klas in beweging te zetten. De kinderen moeten er niet teveel bij nadenken. Ze zijn zich zelfs nauwelijks bewust van het feit dat ze aan het dansen zijn. Je hebt een platte ballon in je handen en je gaat hiermee vooraan staan. Je zet de ballon rechtop, tussen je beide handen. De kinderen staan met hun gezicht naar jou. Zorg dat iedereen genoeg plaats heeft. Je vertelt hen dat ze iedere beweging van de ballon zo goed mogelijk moeten nadoen. De bovenkant van de ballon is hun hoofd, de onderkant van de ballon is hun voeten. Probeer eerst heel rustig een aantal bewegingen uit: rek de ballon bijvoorbeeld langzaam uit: de kinderen zullen zich tegelijk zo groot mogelijk maken. Maak een propje van de ballon: de kinderen duiken ineen als kleine bolletjes. Hou het opblazen van de ballon nog even als verrassing. Als de klas het spel begrepen heeft, zet je opzweepende muziek op en open je de dans:

- De ballon uitrekken of samenproppen: de kinderen maken zich groot of klein
- De ballon verplaatsen in de ruimte: springen (naar boven of opzij), schuiven, stappen, kruipen ...
- De onderkant van de ballon fixeren en de bovenkant laten buigen of laten draaien: de kinderen buigen voorover of draaien met hun heupen
- De ballon laten tollen: de kinderen draaien rond hun as
- De ballon horizontaal houden: de kinderen liggen op de grond
- De ballon horizontaal laten en laten rollen of als een rups opzij laten kruipen
- De ballon opblazen en leeg laten lopen of laten schieten: de kinderen maken zichzelf dik en dun of laten zich vallen op de grond

Wissel niet te snel zodat de kinderen een tijdje kunnen wennen aan de nieuwe beweging.

Doe alles wat in je opkomt, zelfs als je denkt dat het onmogelijk is om de ballon te kopiëren. Deze opdracht hoeft niet "juist" uitgevoerd te worden. Het is belangrijker dat de kinderen op hun eigen manier de beweging van de ballon interpreteren.

Omdat de kinderen na een tijdje soms elkaar imiteren in plaats van de ballon, zet je de gangmakers van de klas best niet vooraan.

2. De spiegel

De inspiratie bij deze oefening komt uit de dierenwereld.

Stap één:

de kinderen staan in een halve cirkel. Je staat voor de kinderen zodat iedereen je goed kan zien. Je legt hen uit dat zij in de spiegel kijken en dat jullie dus *tegelijktijd* precies dezelfde bewegingen doen. Jij geeft de bewegingen aan. Doe de bewegingen in slow motion zodat iedereen de beweging die ontstaat kan volgen en meedoen.

Je overloopt het hele lichaam van kop tot teen. Start met je **hoofd**: links en rechts draaien, ogen open en dicht knijpen, tong in en uit, wangen opblazen, rimpels maken, mond ver open en dicht, tanden laten zien. Dan de **nek** strekken en intrekken. Vervolgens kom je bij je **schouders**, hoog, laag, dicht bijeen, ver uiteen. Daarna volgen je **armen**. Je kan ze uitslaan als de grote vleugels van een roofvogel of je kan je **ellebogen** uitstrekken als vleugeltjes van een kuiken. Blijf alles langzaam doen. Draai je **handen** rond, beweeg gestrekte vingers afwisselend op en neer, dan je vingers apart. Je vingers kunnen kriebelen als de pootjes van een mier, van een vlieg of van een spin, ze kunnen klauwen als de poten van een beer. Dan beweeg je met je **borstkas** heen en weer, naar voor en naar achter, denk hierbij aan de bewegingen van een slang. Daarna kom je bij de **heupen**. Die wiegen heen en weer, vooruit en achteruit, als een dansende aap. Bij de **benen** aangekomen, hef je eerst je linker been omhoog en laat je het weer langzaam naar beneden zakken. De **knieën** houd je gebogen of gestrekt. Met je rechterbeen doe je hetzelfde. Je **voeten** draaien trage rondjes, je **tenen** wriemelen.

Stap twee:

tijdens de tweede ronde herhaal je alle bewegingen: kop/nek/schouders/armen/ellebogen/borst/middenrif/heupen/benen/knieen/voeten naar de tenen.

Stap drie:

verdeel de groep in twee gelijke groepen. De ene groep maakt een grote cirkel en de andere groep maakt daarbinnen een kleinere cirkel. Elk kind van de kleine cirkel staat tegenover een ander kind van de grote cirkel met hun gezichten naar elkaar (zie oefening beeldhouwer en pop). Er is een aangever en een volger. Dit spreek je op voorhand af. Geef de kinderen de opdracht om een dier tot leven te brengen door traag heel precieze bewegingen te maken met al hun lichaamsdelen. Soms ontstaat er vanzelf een dier terwijl je aan het bewegen bent, zonder dat je dat van tevoren bedacht had.

Elk duo mag zijn creatie aan de groep laten zien.

3. De vier muren

Alle kinderen staan in het midden van de zaal. Elke muur van de zaal heeft een nummer van 1 tot 4. Om te beginnen wandelen de kinderen in het midden van de zaal door elkaar. Wanneer je een van de nummers roept, moeten alle kinderen zo snel mogelijk naar de muur met dat nummer lopen. Nadat iedereen bij de juiste muur is aangekomen gaan de kinderen samen snel terug naar het midden. Je herhaalt dit enkele keren zodat ze de nummers goed kennen. Dan maak je de oefening iets moeilijker. Je verbindt aan elk nummer een dier. Dit dier moeten ze nadoen om naar de muur te gaan. Bijvoorbeeld nummer 1 als een aap, nummer 2 als een flamingo, nummer 3 als een krokodil, nummer 4 als een spin.

Variaties:

Nummers combineren: de jongens krijgen bijvoorbeeld nummer 3 en de meisjes nummer 1.

Extra opdrachten:

tijdens het bewegen naar de muur mag je niemand raken, mag je niemand aankijken, mag je geen geluid maken, mag je enkel op de grond bewegen, mag je enkel je hoofd gebruiken ...

4. Aap aapt na

Iedereen staat in een kring. Je begint met een beweging, denk er niet te veel over na en houdt de beweging zo eenvoudig mogelijk (een knik met je hoofd, een draai met je arm, een stamp met je voet ...) Probeer alle lichaamsdelen aan bod te laten komen. De kinderen doen jou na. Eender wie uit de kring mag wanneer hij/zij zelf wil met een andere beweging starten zonder iets te zeggen. De andere kinderen moeten zo snel mogelijk deze nieuwe beweging volgen. Je moet dus goed naar elkaar kijken. Het is de bedoeling dat iedereen in de kring de nieuwe beweging steeds samen zo snel mogelijk overneemt.

5. Beeldhouwer en pop.

Deze oefening is iets moeilijker.

Verdeel de groep in twee gelijke groepen. De ene groep maakt een grote cirkel en de andere groep maakt daarbinnen een kleinere cirkel. Elk kind van de kleine cirkel staat tegenover een ander kind van de grote cirkel met hun gezichten naar elkaar. De kinderen van de kleine kring zijn de beeldhouwers en de kinderen van de grote kring zijn de poppen. De poppen moeten zelf niet bewegen, maar ze moeten de aanwijzingen van de beeldhouwer volgen.

Alle beeldhouwers starten. Ze verplaatsen héél voorzichtig één lichaamsdeel van de pop waar ze tegenover staan: bijvoorbeeld een arm naar achter, een voet naar binnen, het hoofd naar omlaag, de heup naar opzij... Wanneer de beeldhouwers één lichaamsdeel veranderd hebben schuiven ze allemaal door naar de volgende pop. Dit doen ze net zo lang tot ze weer bij hun eerste pop uitkomen. Draai vervolgens de rollen om.

Als iedereen pop en beeldhouwer is geweest, verdeel je de kinderen in groepjes van drie of vier. Zorg ervoor dat de groepjes zich goed verspreiden in de ruimte zodat iedereen zijn eigen werk- of dansplekje heeft. We gaan opnieuw aan de slag met de poppen en beeldhouwers. Binnen elke groep wordt er één pop aangeduid. De pop zet zich in het midden van het groepje en beweegt niet. De anderen zijn de beeldhouwers en veranderen om de beurt een lichaamsdeel van de pop. Doe deze oefening een aantal keer totdat iedereen één keer pop is geweest.

Nadat iedereen pop is geweest doen we de oefening nog één keer. Het is heel belangrijk dat de kinderen goed naar elkaar kijken: nu moet de pop de veranderingen die de beeldhouwers aanbrengen onthouden. Hou het aantal bewegingen beperkt tot een reeks van 6. Doe deze bewegingen een aantal keren en laat de pop de bewegingen alleen uitvoeren. Want uiteindelijk wordt iedereen pop en leert het hele groepje de bewegingen. Toon de choreografie aan de andere groepjes.

6. Baas en hond

De kinderen zitten in een kring. Twee kinderen nemen plaats in het midden van die kring. Zij krijgen een opdracht: de ene is de baas, de andere is de hond. De baas geeft bevelen aan de hond. (Bijvoorbeeld lig/dans/appropte/stil/slaap/blaf/eet/drink/spring/rol/hijg/huil ...)

De hond voert elk bevel van de baas meteen uit. De verschillende bevelen volgen elkaar snel op. Er is zo goed als geen tijd om erover na te denken, meteen doen, van de ene beweging snel naar de andere. Laat de kinderen ook absurde opdrachten verzinnen zoals: spring over de kerktoren, kruip onder de grond, dans in de regen ...

Telkens komt er een ander duo aan de beurt. Je kan dit ook met de hele groep tegelijkertijd doen. Eén baas tegenover een hele troep honden. Begin zelf als leerkracht met 'de baas' te spelen. Als dit lukt, kan één van de kinderen dit proberen.

7. Standbeeld maken

Wie is de sterkste, de grootste, de dikste, de stoerste, de lelijkste, de mooiste? Hoe laat je, zonder woorden, aan de anderen van de groep zien dat jij dat bent?

Je gaat standbeelden maken: het mooiste standbeeld, het lelijkste standbeeld, het dikste standbeeld. Het thema bij het eerste standbeeld is bijvoorbeeld: wie is de sterkste?

De groep vormt een halve cirkel. Eén kind komt naar het midden en neemt een houding aan waaruit blijkt dat hij behoorlijk sterk is. Hij laat bijvoorbeeld zijn spierballen zien. Een volgend kind overtroeft zijn klasgenootje door op beiden armen de spierballen te laten rollen. Een derde kind blijkt nog sterker! Zo kunnen een tiental kinderen naar het midden komen. Ze plaatsen zich telkens dichtbij de anderen. Ze bouwen verder aan de houding van het eerste. Ze blijven in die houding staan, zoals een stenen beeld. Het eindbeeld is één groot standbeeld van sterke kinderen.

Een ander thema kan zijn: wie is de mooiste? Je gaat op dezelfde manier te werk als bij het vorige standbeeld. Eén kind begint en blijft in een bepaalde houding staan. Er komt telkens iemand bij die nog mooier en knapper is dan de vorige. Uiteindelijk zien we een standbeeld van allemaal héél erg mooie mensen. Heb je een fototoestel bij de hand? Dan is dit het moment om je klas te vereeuwigen!

Na de voorstelling

Stel de kinderen volgende vragen:

- Wat heb je gezien?
- Welke dieren heb je gezien?
- Welk dier vond je het mooiste? Het lelijkste?
- Welk dier zou je zelf graag willen zijn? Waarom?
- Wanneer lijken mensen en dieren veel op elkaar? Of wanneer lijken mensen op dieren? Wanneer lijken dieren op mensen?
- Is er een beweging die je grappig en spannend vond, die je je nog goed herinnert en die je kan nadoen?

Tot slot:

De kinderen spreken af met vrienden of vriendinnen. Ze zoeken muziek uit waarbij hun benen en armen vanzelf gaan bewegen en ze maken hun eigen dierendans: Zoo doe jij de dingen!

Veel plezier!

Voor wie meer wil:

Jeugd en Poëzie pakt uit met een volledig nieuw aanbod workshops. In **Kriebelbeesten onder de loep!** zoeken de leerlingen nieuwe insecten. Ze maken zelf nieuwe soorten en geven ze een gepaste naam, beschrijven hun leefgewoontes en verzinnen welk beestje nu wat doet. Als echte – een beetje gekke – wetenschappers.

Contact: www.jeugdenpoezie.be
of flora@jeugdenpoezie.be

COLOFON

Deze educatieve map werd samengesteld door Paula Stulemeijer in opdracht van de dienst educatie van HETPALEIS, in samenwerking met Phillip Bilsen en Fran Helsen van *fABULEUS*, in het kader van de voorstellingsreeks **Zoo doen ze de dingen**.

Zoo doen ze de dingen gaat in première op 30 maart 2012 in de Grote zaal van HETPALEIS.

Contact dienst educatie:

Anja Geuns:

03 202 83 75 | anja.geuns@hetpaleis.be

Paula Stulemeijer:

03 202 83 74 | paula.stulemeijer@hetpaleis.be

Britt Schutters:

03 202 83 59 | britt.schutters@hetpaleis.be

HETPALEIS

Theaterhuis voor kinderen, jongeren en kunstenaars

Meistraat 2, 2000 Antwerpen

03 2028311

F. 03 2028353

info@hetpaleis.be

www.hetpaleis.be

“Ik pleit voor onvoorzichtige voorstellingen, die de dans erkennen als een prachtig medium om de gelaagdheid van ons voelen en denken een platform te geven, om de omtrekken rond onze ervaringen uit te vagen, om veel oneindiger te worden in onze perceptie, en dus meer open, mooiere mensen. Een pleidooi voor twijfel. Voor volwassenen én kinderen, en liefst een gedeelde twijfel, één die het onderscheid tussen de generaties kan opheffen. Dat is één. De zeggingskracht van een articulerend lichaam onderkennen.

En twee: neem het jong publiek ernstig, pampers het kind niet. Wij krijgen het voorrecht hen te benaderen, wij krijgen een forum en we hopen dat ze daarin een rijkdom ontdekken die voorbij gaat aan de zuigkracht van de commercie. Ik hoop dat wij makers zijn die een kind erkennen in zijn individualiteit, door voorbij de norm te gaan, die het kind laat ontstijgen aan de grootste gemene deler... We hebben daarvoor een prachtig wapen, de dans. Maar we moeten het als maker juist hanteren: door dans als taal au sérieux te nemen, door alleen het allerbeste te tonen, door niet te beantwoorden aan wat ze al kennen via de populaire media (de bloedeloze dansjes, de dans als opvulling, als achtergrond). Laat ons hun referentiekaders en begripsvorming verruimen in plaats van bestendigen.”

(Choreografe Joke Laureyns bij de opening van het Krokusfestival 2011)

In bepaalde opzichten zijn dansers en acteurs een ander soort mensen. Voor een acteur die per ongeluk in een dansvoorstelling verzeild raakt, zijn dansers in het begin wat saai: ze zijn meer in zichzelf gekeerd, lopen niet over van de slimme taalgrapjes en ze nemen écht hun tijd om op te warmen. Daarna gaan ze meteen de vloer op, zonder uitgebreid te overleggen wat ze precies gaan doen. Bizar. Iets later in de creatie zou die acteur overvallen kunnen worden door een lichte paniek. Dansers vragen zelden om context, motivatie, pretekst. Ze stellen de zoektocht naar verhaal, logica, moraal zo lang mogelijk uit en misschien komt het er zelfs nooit van. Ze doen gewoon. Van dezelfde aard is het verschil tussen liefhebbers van dans en het publiek dat zweert bij theater. Ze stappen de zaal in met compleet andere verwachtingen.

Dans komt maar tot zijn recht als je het beschouwt als een volwaardig medium en niet als illustratie van iets anders (een verhaal, een boodschap). Als dans al ergens over gaat, dan is het vaak onuitspreekbaar. Dans is bij voorkeur open. Niet ingevuld. Het communiceert op vele niveaus tegelijk. Het prikkelt, verwondert, ontroert, plaagt, suggereert, maar het dwingt nooit. Veel choreografen werken daarom liever vanuit intuïtie, associatie en improvisatie, dan vanuit een vooraf bedacht plan. Hun creatieproces leunt dicht aan bij dat van componisten of schilders. Ze denken in kleuren, beelden, ritme, harmonie. Ze vertrouwen erop dat de betekenissen zich tijdens het werk zullen aandienen, veel gelaagder dan ze zelf zouden kunnen bedenken. Datzelfde vertrouwen zou je ook als toeschouwer

mogen hebben. Wie op zoek is naar hét verhaal, zal op zijn honger blijven zitten.

Net omwille van dat open, intuïtieve, impressionistische karakter vinden sommige volwassenen hedendaagse dans niet geschikt voor kinderen: te complex, te weinig verhalend. Kinderen zouden niet over het juiste referentiekader beschikken om dans te kunnen plaatsen. Maar misschien zegt die bezorgdheid wel meer over de vervreemding die volwassenen zelf voelen bij het kijken naar dans. Het niet-weten is net de kracht van dans. Het maakt het mogelijk dat kinderen en volwassenen op een evenwaardige manier een dansvoorstelling ervaren. Zeker kleine kinderen gaan meestal op een vanzelfsprekende manier om met abstractie. Ze geven niet zo om logica. Ze nemen beelden voor wat ze zijn: grappig, indrukwekkend, driehoekig, verrassend, raar ... Ze erkennen de speelsheid van dans veel gemakkelijker dan volwassenen, want hun eigen spel is even grillig, associatief en zelfs abstract.

De Vlaamse danswereld mag dan nog zo'n goede naam en internationale uitstraling hebben, binnen het jeugdtheater heerst nog redelijk veel onwennigheid – onwetendheid ook – over hedendaagse dans. Dans voor kinderen blijft een kwetsbare niche in de podiumkunsten. Gelukkig is er de laatste jaren een positieve tendens. Choreografen die zich richten op een jong publiek beginnen zich te emanciperen. Ze krijgen premièrekansen op gespecialiseerde festivals als Krokusfestival in Hasselt. Ze vormen netwerken, zoals het pas opgerichte *Fresh Tracks Europe*. Ze zijn vaak dé referentie op internationale festivals als *Szene Bunte Wähne*. Kindervoorstellingen vinden hun weg naar het avondcircuit en gevestigde dansgezelschappen ontdekken langzamerhand het jonge publiek.

Sinds **Ego Sublimo** van Randi De Vlieghe (1997), de eerste dansvoorstelling van *fABULEUS*, heeft het huis dans permanent op de agenda gezet. In de eerste jaren waren het vooral dansproducties voor (en door) jongeren, maar de laatste jaren zet *fABULEUS* duidelijk in op dansvoorstellingen voor kinderen met producties als **Randschade** (Kabinet K), **Tape voor Kleuters** (Tuning People), **Blauwe Storm** (Moldavië) of **Kijk ver genoeg achterom en je kijkt weer naar voor** (WOEST). Binnen die evolutie is samenwerking van HETPALEIS en *fABULEUS* voor **ZOO doen ze de dingen** een echte bekroning. Een grote zaalproductie met een grote cast is binnen het jeugdtheater al vrij uitzonderlijk. Een dansproductie voor een grote zaal met zeven professionele dansers, een eigen componist, een kostuumontwerper ondersteund door een naaiatelier en een indrukwekkende scenografie is helemaal uniek.

HETPALEIS en *fABULEUS*

